

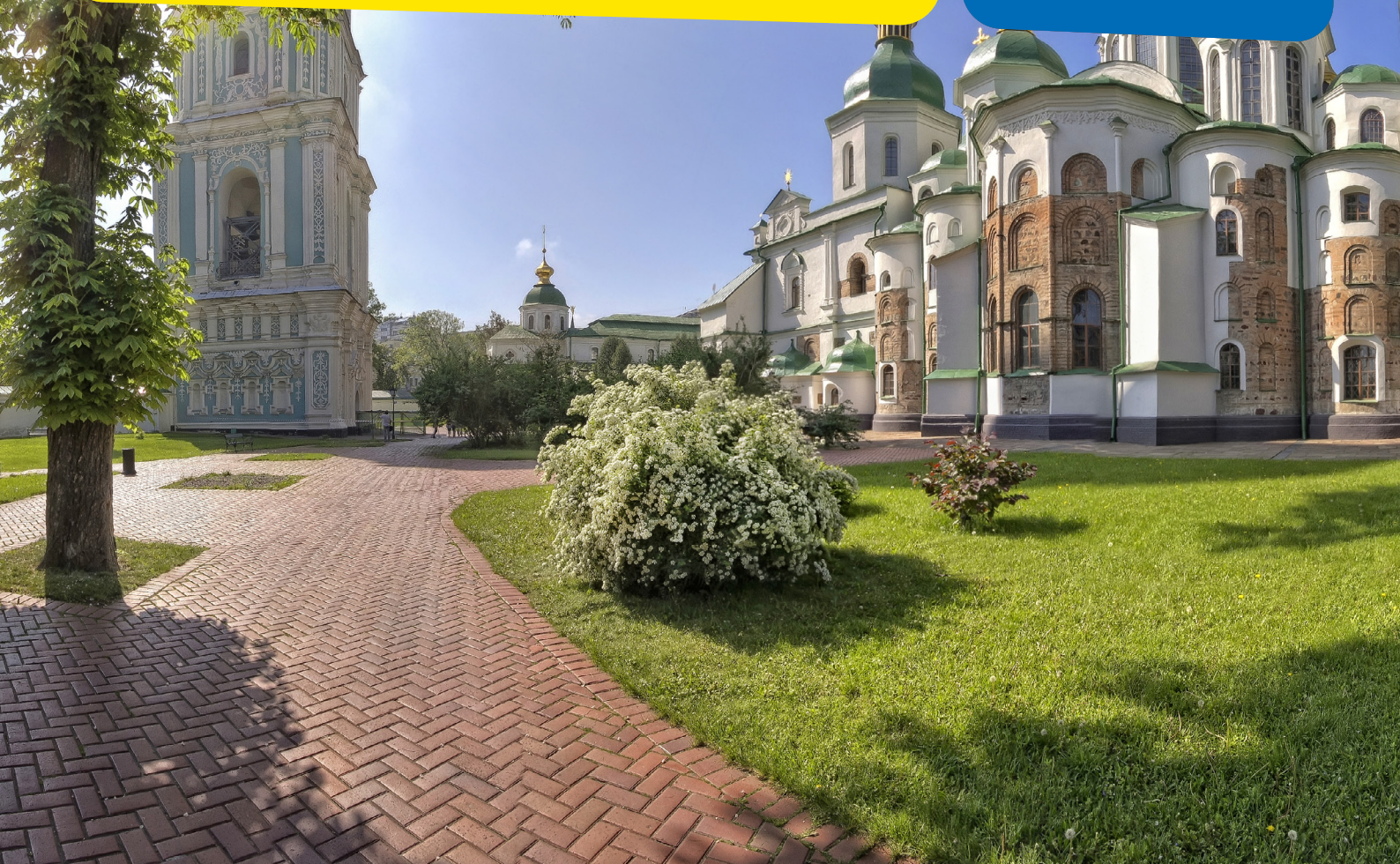

1/2022

Bulletin

Pro odbornou
zahradnickou
veřejnost
a zákazníky
firmy Arboeko

Vychází **3x ročně** • Zaslán
zdarma • Náklad **5000 ks**

Katedrála svatě Sofie v Kyjevě

Když se palčivé změnilo v banální

Původně jste měli na tomto místě číst úvodník od mého kolegy Jana Dudy, jehož text pojednával o palčivém tématu nedostatku některých taxonů a možnosti volby alternativ, které jsou v sortimentu vždy po ruce, jen není ochota v případě nutnosti na ně přistoupit. Přitom je vždy výhodné mít více alternativ.

Noc z 23 na 24. února však proměnila náš pohled na mnoho témat. Většina našich starostí se v řádech hodin posunula z pozice palčivé do pozice banální. A mnoho našich stereotypů a předpokladů jsme museli změnit, sledující zločineckou invazi v přímém přenosu... Národ stavebních dělníků (tak jsme je jako Češi doposud mnozí viděli) se nebývale tvrdě a rozhodně zakousnul do nepřítelů. Skoro s holýma rukama překvapil mnohem lépe vyzbrojenou armádu. Jejich lídr vyrostl během několika dnů z populárního komika ve státníka nejvyššího formátu, kterého milují všichni svobodní občané planety. Skeptičtí, věčně brblající

Češi zcela spontánně a velkoryse pomáhají napadené ukrajinské zemi i jejím uprchlíkům. V našich národních genech stále koluje hanba zrady a bezmoci smutných osmičkových let. Ovšem tentokrát jsme hanbu a bezmoc dokázali přetavit v pochopení a rozhodnou pomoc podobně postižené zemi. V médiích jsem zaznamenal zmínku, že čeští občané dali na Ukrajinu přes 1,5 miliardy korun. To je oprávněný důvod k hrdosti. Doufáme, že nám to vydrží, neboť těžko dnes odhadnout, co bude dál s ukrajinským lidem i s námi...

Počítejme však s tím, že tyto hrozné události nám přinesou celou řadu nepohodností. Ekonomickou stagnaci, inflaci, deficitní státní i obecní rozpočty, snížení životní úrovně. Můžeme jen doufat, že toto budou pro nás jediné komplikace té hanebné války. Z pohledu ukrajinského lidu jde o mírné nepohodnosti, tedy vlastně banality, to bychom měli mít na paměti. Moc bych si přál, abych co nejdříve mohl napsat nový úvodník. Byl

by opět o palčivých tématech zahradnického oboru. Prostě bych si přál, aby se zase banální mohlo stát palčivým. SLÁVA UKRAJINĚ.

Stanislav Flek

Prakticky ihned po napadení Ukrajiny začali kolegové z Arboeka intenzivně komunikovat mezi sebou, jak jí nejlépe pomoci. Po poradě s odborníky, kam nyní aktuálně nasměrovat pomoc, jsme se rozhodli podpořit sbírku společnosti POST BELLUM. Zaměstnanci Arboeka a Arboeko věnovali 123 350 Kč na nákup neprůstřelných vest, helm a brýlí pro obránce Ukrajiny. Chceme tím pomoci především tomu, aby se mladí kluci i tátové mohli po bojích vrátit živí a zdraví ke svým rodinám.

EXPEDICE STROMŮ A JARNÍ SEZÓNA

Zbývá už jen pár dnů a opět začne jarní sezóna. Ta v sortimentu alejových a soliterních stromů má určitá specifika a postupy. Doba, po kterou je možné vyzvedávat stromy z půdy, je omezena nejen počasím, ale také velkou rolí hraje, o jaký taxon se jedná. Více limituje stromy prostokořenné, méně stromy se zemním balem.

Čas pro expedici stromů zásadně ovlivňuje rašení listů. Jakmile začnou listy rašit, při vyzvednutí z půdy pak klesá s každým dnem vitalita, úspěšnost přesazení a ujmoutí dřeviny.

Nejcitlivěji reagují dřeviny, které se expedují prostokořenné. I malé zavadnutí kořenů způsobí zavadnutí narašených listů a úhyn. Proto je nutné je vyzvedávat pouze nenarašené. Další komplikací i u nenarašených stromů v jarním období je velké riziko poškození kmene dobývacím strojem v důsledku proudění mízy.

Stromy se zemním balem mají kořeny chráněny, proto je možné je vyzvedávat z volné půdy i v určitém stupni narašení. Záleží však na konkrétním taxonu. Přesto však, pokud bychom expedovali stromy jen na základě objednávek, nedokázali bychom pokrýt požadavky vás zákazníků.

Existuje však řešení. Spočívá ve vyzvedávání stromů takzvaně do zásoby a podle taxonů, respektive podle toho, jak brzy raší. Tímto způsobem se připravují pouze stromy se zemním balem. Jestliže strom vyzvedneme z půdy ještě nenarašený, pak bez problémů vyraší, roste a expedici lze prodloužit o několik týdnů až měsíců. U narašených stromů je nutné zajistit šetrný transport.

Příkladem stromů, které je nutné vyzvedávat z půdy co nejdříve a nenarašené, je Crataegus, Sorbus i třeba Prunus padus, a to kvůli brzkému rašení. Buky, jasaný nebo například katalpy díky svému pozdnímu rašení lze naopak vyzvedávat poslední.

Včasným vyzvednutím dřeviny z půdy však práce nekončí. Neméně důležitou součástí je i péče, zejména pravidelná záливka balů. A na závěr šetrná manipulace při přípravě a kompletaci objednávek a nakládkách.

Zdeněk Málek

Výsadba na stanoviště na konci jara

Při výsadbě v pozdní části jara, kdy jsou listy již z větší části rozvité, je nutno dbát na vydatnou záливku dle místních půdních podmínek a počasí. V prvním měsíci po výsadbě doporučujeme dávku 60–80 l vody v 5–7denních intervalech. Na zvláště slunečně a teplotně exponovaném stanovišti použít přistínění koruny. V případě, že sázíme strom v takové fázi rašení, kdy je část listů plně rozvítá a část ještě nenarašena, je možné v rámci výsadbového řezu zakrátit větve na úroveň nenarašených listů. Samozřejmě za maximálního dodržení všech dalších podmínek pro tento druh řezu. Takovýto řez můžeme provádět zejména u druhů a kultivarů rodu Acer, Carpinus, Celtis, Corylus, Faxinus, Malus, Platanus Quercus, Tilia.

Stanislav Flek

Výsadby v pozdní fázi jara (po narašení listů):

Stromy se zvýšeným rizikem špatného ujmoutí:

PRUNUS, CRATAEGUS,
SORBUS, MORUS,
MAGNOLIA

Stromy s nižším rizikem špatného ujmoutí:

CATALPA, FRAXINUS,
CARPINUS, TILIA, ACER,
SOPHORA

EVROPA V OBŘÍSTVÍ 2022

Letošní tradiční lednová akce – kontraktační výstava „Evropa v Obříství 2022“ – již druhým rokem neprobíhala obvyklým způsobem. Vzhledem k nejistotě plynoucí ze sílící epidemie nemoci Covid-19 v té době se tato akce konala opět pouze online na našem e-shopu pro zahradnická centra.

Tento fakt neměl ani letos negativní vliv na kvalitu a šíři naší nabídky, a jak jsme se nakonec přesvědčili, ani na chuť našich zákazníků objednávat si u nás rostliny. Množství rostlin objednaných během této akce bylo opět rekordní v její celé osmnáctileté historii!

Děkujeme všem našim zákazníkům za přízeň a důvěru a přejeme si, aby následující ročník proběhl již zcela normálně v našem areálu v Obříství u Mělníka!

Martin Procházka

POLSKÉ OKÉNKO

V roce 2021 jsme dodali 200 kusů Carpinus betulus Fastigiata 250-300, našemu zákazníkovi. Jednalo se o 2x přesazované balové stromy ze školky ve Smržicích. Stromy zaměřily na veřejnou výsadbu ve městě Gliwice. Habry byly vysázeny do dlouhého špalíru a budou plnit funkci izolační zeleně od místní komunikace.

Adam Coufal

SLOVENSKÉ OKIENKO

Obdobne, ako minulý tak i tento rok nám štart roku ovplyvňuje boj s koronavírusom. Sme však na dobrej ceste, z pôvodného boja sa dnes učíme s nákazou žiť. Potvrzuje to i silné celosvetové hospodárske oživenie, vďaka ktorému musíme paradoxne čeliť viacerým výzvam. Silný dopyt, prebytok financií, nedostatok tovaru, narušená celosvetová logistika, znepokojujúci rast inflácie, posilujúca česká koruna. Tieto aspekty spôsobili všeobecné zdražovanie, ktoré je najvyššie za posledných niekoľko rokov a nevyhlo sa ani záhradníckemu odboru. Skokový nárast cien nevynechal ani dopravcov, z toho dôvodu sme museli upraviť podmienky našich dopravných služieb na Slovensku. Informáciu o tejto zmene ste dostali do svojich e-mailových schránok začiatkom roka, súčasne s upozornením na akútny nedostatok CC vozíkov na európskom trhu. Aby sme vám i naďalej mohli poskytovať výborný servis, dovoľujem si apelovať na dodržiavanie pravidiel práce s prepravnými obalmi, svedomitú kontrolu pri ich preberaní či odovzdávaní a pravidelné vracanie všetkých obalov v počtoch, aké uvádzame vo výzvach na vrátenie. Výsledkom bude naša bezproblémová spolupráca, finančná i časová úspora.

Prajem úspešnú jar a teším sa na osobné stretnutie počas mojich ciest po Slovensku.

Ondrej Hanko

ZAHRADNÍ BONSAJE

Produkci Arboeka mají naši zákazníci spojenou s určitým standardem, uniformitou a pravidelností. Alejové stromy, od malička provázené vertikálami bambusových tyčí, jsou rovné, jejich koruny pravidelné, Jehličnany rovnoměrně zavětvené a husté. Avšak i jedinci s křivostí a nepravidelnostmi mají své obdivovatele, a pokud si s uvedenými charakteristikami pohraje zkušený člověk, může z netvárných jedinců vykouzlit atraktivní formy, které mohou později zaujímat dominantní a prestižní místo v soukromých výsadbách.

Vloni opustily naše výsadby první zahradní bonsaje. Jednalo se o výpěstky borovic, modřínů, habrů, jilmů. Když jsme začínali s tvarovanými stromy, bylo naší počáteční motivací zachránit netvárné jedince a zhodnotit rostliny, které by si těžko nacházely své zákazníky. Po příchodu našich pracovníků, nadšených bonsajistik, jsme začali již cíleně pěstovat malé partie zahradních bonsajů a také kuželovité či jinak tvarované formy osvědčených druhů, které jsou pro tvorbu zmíněných tvarů předurčeny charakterem růstu a dobrou odezvou na cílený řez.

A propos, kolegyně bonsajistky si zaslouží zvláštního komentáře. Lze je nazvat spíše sochařkami. Nejprve si musí vybrat vhodný materiál – jedince, kteří jsou pro tvorbu bonsaje od přírody předurčeni. Kladem je křivé zasazení, deformita růstu, odchylka od vertikály, nepravidelné, či nápadně husté větvení.

Vybranému jedinci se snaží pomoci zvýraznit jeho přednosti, zároveň však respektují jeho přirozený charakter. Co to všechno znamená? Každé bonsaji je za dobu růstu věnováno 12-15 hodin práce. Větvičky každého z polštářů jsou promyšleně vyvazovány a roztahovány do plochy pomocí bambusových osnov. V každém polštáři padne například 40-50 úvazků vyvazovacími kleštěmi.

K dosažení dynamiky kmene je třeba rozhybat kmínky vyvazováním k bambusům či kůlům. Někdy nastupuje i radikálnější metoda – vyřezávání klínků v kmíncích a jejich následné ohýbání směrem do výřezu. Stejně tak je postupováno v případě úpravy špatného nasazení větví polštářů.

Jakmile je základní tvar jedince hotový, přichází na řadu několikaleté tvarování polštářů. Listnaté bonsaje trimujeme 3x-4x za vegetaci, borovice pouze jednou.

Jak je vidno, produkce tvarovaných stromů má svá úskalí a není pro každého. Dopěstování jedné zahradní bonsaje vyžaduje dlouhý čas, trpělivost a trvalou přítomnost zručného a zkušeného člověka se smyslem pro estetiku. Za 3-6 roků jsou tvarované stromy připraveny k expedici. Vybraní jedinci jsou nasazeni do kontejnerů a přepraveni na prodejní plochy našich prodejen.

Martin Prokeš

ZVEME VÁS NA NAŠE PRODEJNY V OBŘÍSTVÍ A VE SMRŽICÍCH

CASH & CARRY OBŘÍSTVÍ A SMRŽICE

Velkoobchodní prodejny jsou pro Vás od března otevřeny a naleznete zde široký sortiment včetně novinek a sortimentálních zajímavostí.

Každým rokem se snažíme přijít s něčím novým, s něčím originálním, co doplní naše spektrum produkce od trvalek, trav až po alejový strom. Základem je však zajistit dostatek rostlin pro naše zákazníky. Letos po dvou silně zahradnických letech, kdy všichni pocítujeme nedostatek materiálu, to byl úkol nelehký. Udělali jsme pro to ale maximum. Rezervovali jsme již od léta minulého roku rekordní počet rostlin

nejen z naší produkce, ale i od ověřených subdodavatelů pro letošní jarní prodej. Rostlin je v tuto chvíli dostatek na to, abyste u nás, na jednom místě našli veškerý materiál pro realizaci zahrad.

Nakoupit u nás můžete každý pracovní den od 7:30 do 17:00hod. V měsíci dubnu můžete počítat i s otevřenou pracovní dobou v sobotu od 7:30 do 15:00 v Obříství a od 7:30 do 12:00 ve Smržicích.

Těší se na Vás tým C&C Obříství a Smržice

Vybírejte z více než 2000 druhů a kultivarů rostlin!

CO SE DĚLO V NAŠICH ŠKOLKÁCH

Příprava plochy pro sázení malých konifer

Připravené stromy pro jarní sázení (alejové stromy)

Roubování v ruce je jeden z vrcholů školkařského umu. Podívejte se jak se postupuje

Takto naroubované rostliny jsou obaleny voskem a uloženy do chladničky. Na jaře se potom naškolkuje.

STROMY V ŠIRŠÍCH SOUVISLOSTECH

Při výběru sortimentu zohledňujeme různá, a to především praktická kritéria, jako např. rozměry, odolnost či vhodnost pro konkrétní stanoviště. Jsme toho názoru, že pomalu dozrává čas, abychom se začali zabývat také tím, jak konkrétní druh či kultivar dřeviny přispívá k ekologické stabilitě či biodiverzitě v dané lokalitě.

Dřevina jako biotop

Porosty a skupiny dřevin i dřeviny solitérní jsou v podmínkách střední Evropy základním prvkem krajiny. Podobnou roli hrají dřeviny také v udržování druhové bohatosti v krajině, kdy se od začátku jejich setrvání v lokalitě či postupem času na nich vytvářejí specifická stanoviště neboli biotopy, kde probíhá aktivita či vývoj velké plejády druhů organismů. Tyto organismy mohou spadat do bezpočtu skupin, ale jejich neobecnější dělení je na rostliny, živočichy a houby.

Při podrobnějším zacílení musíme konstatovat, že druhově nejobsáhlejší skupinou, na dřeviny vázaných druhů živočichů, je bezesporu hmyz (Insecta Linnaeus, 1758). Specifickou roli v aktivitě na dřevinách, kromě tzv. hmyzích škůdců či defoliátorů, zaujímá saproxylický hmyz, tedy hmyz stanovištně či troficky vázaný na dřevní hmotu v různém stádiu degradace. Mezi druhy saproxylického hmyzu patří nejkrásnější zvířata

Evropy, jako jsou např. roháč obecný (viz obr. 1), nosorožík kapucínek (viz obr. 2), zlatohlávek skvostný (viz obr. 3), tesařík obrovský (viz obr. 4) atp. Tito živočichové se v průběhu fylogeneze tak přizpůsobili vývoji v biotopech na dřevinách, že bez jejich přítomnosti nedokážou populace těchto zvířat v krajině existovat.

Charakteristická stanoviště saproxylických druhů hmyzu jsou např. částečně uzavřené dutiny ve kmenech, do dřeva zasahující praskliny, silnější pahýly suchých větví s přítomností korních pletiv, odumřelá dřevní hmota na stále živém stromu, rozkládající se hmota kofeňů v kontaktu s půdním substrátem atp. Je jasné, že tato stanoviště jsou v největších počtech přítomná na starých stromech, které tak mají nejzásadnější a nezastupitelnou roli v udržování biodiverzity. Je ovšem neméně důležité zachovat optimální množství dřevin ve všech stupních fyziologického stáří tak, aby bylo možné počítat s optimálním počtem stanovišť, resp. starých stromů i v delším časovém horizontu. Stejně důležitá jako přítomnost starých stromů s prvky senescence a péče o dospívající stromy středního věku je proto také výsadba dostatečného počtu perspektivních mladých stromů. Pouze takto můžeme docílit zachování kontinuity výskytu specifických biotopů, a tedy aktivity saproxy-

lických druhů hmyzu, které jsou v mnoha případech druhy se speciálním statutem ochrany dle platné legislativy České republiky (vyhláška č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Potenciální druhovou bohatost hmyzích saproxylických druhů neovlivňuje pouze fyziologický stav dřevin na lokalitě či jejich početnost a rozmístění, ale také jejich taxonomické zařazení. Lze tedy konstatovat, že v krajině se mohou vyskytovat taxony dřevin, které nejsou pro aktivitu vzácných saproxylických druhů hmyzu ideální. Ve velmi zobecněné rovině a se spoustou výjimek (např. *Aesculus hippocastanum* L.) to jsou nepůvodní taxony. Na druhou stranu existují druhy dřevin, které dokážou poskytovat biotopy velkému množství ochranný významných druhů hmyzu. Mezi takové druhy dřevin, které jsou nejčastějšími hostitelskými dřevinami zmíněné skupiny hmyzu, patří ve střední Evropě autochtonní druhy stromů, tedy např. druhy rodů dub (*Quercus* L.), vrba (*Salix* L.), topol (*Populus* L.), lípa (*Tilia* L.), javor (*Acer* L.) atp.

Petr Martinek

*Ústav ochrany lesů a myslivosti
Lesnická a dřevařská fakulta Mendelova
univerzita v Brně*

Roháč obecný (*Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758)) a jeho charakteristický stromový biotop

Nosorožík kapucínek (*Oryctes nasicornis* (Linnaeus, 1758)) a jeho charakteristický stromový biotop

Zlatohlávek skvostný (*Protaetia speciosissima* (Scopoli, 1786)) a jeho charakteristický stromový biotop

Tesařík obrovský (*Cerambyx cerdo* Linnaeus, 1758) a jeho charakteristický stromový biotop

Vážení kolegové,
zveme vás na

TRENDY 2022 –
zahradníci v širších
souvvislostech.

23. 6. 2022
Arboeko - Obříství

TRENDY

2022

Těšit se můžete na:

- Přednášky renomovaných ekonomů a manažerů
- Přednášky předních odborníků z oboru zeleně
- Workshopy na aktuální praktická témata
- Praktické ukázky školkařských technologií
- Výjimečné setkání kolegů z Česka i okolí.

Kapacita akce bude omezena. Registrace přes webové stránky www.arboeko.com bude spuštěna od 23. 5. 2022.

Pokud si **nepřejete** zasílat Arboeko bulletin, prosíme o zaslání informace na: bulletin@arboeko.com, a do předmětu napište: **NEPOSÍLAT**